

# WYROK

## W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

***Dnia 19 grudnia 2023 roku***

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Dorota Załęska

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Wawrzyniak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 grudnia 2023 roku w Sieradzu

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Z.

przeciwko M. K.

### ***o odszkodowanie za mienie powierzone***

- 1. Utrzymuje w całości w mocy nakaz zapłaty z 20 kwietnia 2023 roku;***
- 2. Zasądza dodatkowo od M. K. na rzecz (...)Sp. z o.o. z siedzibą w Z. 450 (czterysta pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;***
- 3. Umarza postępowanie w zakresie wniosku o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty.***

***IV P 15/23***

## UZASADNIENIE

W pozwie o odszkodowanie z 4 kwietnia 2023r. , powód - (...) sp. z o. o. wniosło o:

- wydanie nakazu zapłaty przeciwko pozwanej M. K. i orzeczenie, aby pozwana zapłaciła na rzecz powoda kwotę 152.500,00zł. , z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 5 kwietnia 2022r. do dnia zapłaty;
- zasądzenie od strony pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, z odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia,

W przypadku skutecznego wniesienia przez stronę przeciwną sprzeciwu od nakazu zapłaty lub skierowania sprawy do trybu zwykłego powód wnosił o:

- o zasądzenie od pozwanej M. K. na rzecz powoda (...)sp. z o.o. w Z. kwoty 152.500,00zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 05 kwietnia 2022 roku do dnia zapłaty,
- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych,
- dopuszczenia wskazanych, dowodów w tym akt postępowania prowadzonego przez Sąd Okręgowy w Sieradzu pod sygn. IV Pa 40/22 oraz akt sprawy Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli prowadzonych pod sygn. IV P 31/22,

4. rozpoznanie sprawy również pod nieobecność powodów,

5. w przypadku zaistnienia przesłanek z art. 339 k.p.c. wydanie wyroku zaocznego opatrzonego rygorem natychmiastowej wykonalności.

Na podstawie art. 187§1 pkt 3 k.p.c. powód oświadczył, że wezwał pozwaną do zapłaty, wskazując w sposób wyczerpujący okoliczności i podstawy żądania, jednak pozwana odmówiła zapłaty żądanej kwoty.

W uzasadnieniu powód wskazał, że prowadzi działalność gospodarczą w zakresie transportu pasażerów. Pozwana M. K. była zatrudniona przez powoda od 3 listopada 2014 roku na podstawie umowy o pracę na początku na okres próbny, a następnie na czas nieokreślony. Ostatnie zajmowane stanowisko to kasjer - windykator.

W związku z powierzeniem funkcji kasjera, pozwana przyjęła do wiadomości, że ponosić będzie pełną odpowiedzialność materialną za powierzone jej wartości pieniężne. W dniu 14 czerwca 2021 roku pozwana zawarła z pracodawcą umowę o indywidualnej odpowiedzialności materialnej za powierzone mienie. Zdaniem powoda spełniona została przesłanka prawidłowego powierzenia pracownikowi mienia. Powierzenie wynika z zawartej umowy i protokołu zdawczo - odbiorczego w sprawie przekazania funkcji kasjera z dnia 30.09.2019r.

W kwietniu 2022 roku wstępne sprawozdanie finansowe pozwanej spółki badał biegły rewident, którego wątpliwości wzbudziło wysokie saldo tzw. środków w drodze, a konkretnie dwa dokumenty KW (kasa wypłaci) - z 2 czerwca 2021 roku (KW \_ (...) i z 30 lipca 2021 roku (KW\_ (...)), opiewające na łączną kwotę 112 500,00zł. Dokumenty wygenerowano na koncie M. K.. W wymienionych dniach powódka była obecna w pracy. Dodatkowo przeprowadzono inwentaryzację środków zgromadzonych w kasie zapomogowo - pożyczkowej - również obsługiwanej przez powódkę. Ostatecznie w wyniku inwentaryzacji ustalono, iż w kasie głównej brakuje 152 500 zł oraz 45 132,78 zł w ramach kasy zapomogowo - pożyczkowej.

Powód w dniu 5 maja 2022 roku wręczył pozwanej oświadczenie o rozwiązaniu z nią stosunku pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika, wskazując jako przyczynę ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych w związku ze znacznymi brakami wartości pieniężnych w kasie spółki, które zostały jej powierzone z obowiązkiem zwrotu lub do rozliczenia się.

Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli z 16 listopada 2023r. ,w sprawie IV P31/22 ( IVPa 40/22 ) odwołanie pozwanej od decyzji pracodawcy oddalono.

Powód szeroko zacytował ustalenia Sądu Rejonowego w w.w sprawie oraz jego ocenę, że obowiązek pieczy nad środkami w kasie spoczywał na M. K. i z obowiązku tego zatrudniona nie wywiązała się prawidłowo. W polu uwagi Sądu Rejonowego pozostawały wyłącznie okoliczności związane z zakresem obowiązków powódki oraz bezsporny fakt niezgodności wygenerowanej na jej koncie dokumentacji, z faktycznym stanem kasy i znaczące braki w kasie. Zakładając, że to nie powódka przywłaszczyła mienie pracodawcy, z pewnością można jej zarzucić niewłaściwą pieczę nad powierzonymi pieniędzmi.

W ocenie powoda niewątpliwy jest fakt powstania szkody – braki w kasie, która została powierzona pozwanej z obowiązkiem zwrotu lub wyliczenia się, w związku z którymi z pozwaną rozwiązano umowę o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia. Oczywisty jest adekwatny związek przyczynowy pomiędzy zachowaniem pozwanej, a szkodą.

(...) sp. z o.o. poniosło szkodę o łącznej wartości 152.500,00 zł. Pismem z dnia 21 lutego 2023 roku doręczonym w dniu 27 lutego 2023 powód bezskutecznie wezwał pozwanego do uiszczenia żądanej pozewem kwoty.

Zdaniem powoda przedstawiony stan w pełni uzasadnia odpowiedzialność pozwanej za mienie powierzone pracownikowi. Jako podstawę prawną dochodzonego roszczenia powód powołał art. 124 k.p.

***Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z 20 kwietnia 2023r.***

Sąd Okręgowy w Sieradzu nakazał pozwanej M. K. aby w terminie 1 miesiąca od dnia doręczenia niniejszego nakazu zapłaciła powodowi (...)Sp. z o. o. kwotę 152.500, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 5 kwietnia 2022r. do dnia zapłaty oraz kwotę 5.507 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3.600 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty, albo wniosła do tutejszego Sądu zarzuty w terminie 1 miesiąca od dnia doręczenia nakazu.

Od powyższego nakazu zapłaty powódka złożyła zarzuty, zaskarżając nakaz zapłaty w całości, wskazując:

1. brak podstaw do jego wydania.
2. brak wykazania przez powódkę, aby pozwana ponosiła winę w braku środków pieniężnych w kasie powodowej spółki,
3. brak udowodnienia przez stronę powodową istnienia roszczenia dochodzonego pozwem.
4. przedawnienie roszczenia,

Wskazując na powyższe pozwana wniosła o:

1. uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa w całości,
2. wstrzymanie w całości wykonania nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym 20 kwietnia 2023 roku w sprawie o sygn. akt: IV Np 1/23, ewentualnie ograniczenie jego wykonania do kwoty 10000 zł.

3. przeprowadzenie dowodów z zeznań świadków:

A. B., zam. ul. (...). (...)-(...) Z.,

J. M., adres dla doręczeń jak dla strony pozwanej.

E. H., adres dla doręczeń jak dla strony pozwanej

A. M.. adres dla doręczeń jak dla strony pozwanej,

zobowiązanie powodowej spółki do wskazania danych osobowych i adresowych biegłego rewidenta wykonującego w powodowej spółce sprawozdanie finansowe za uprzedni rok obrachunkowy - a kolejno wezwanie ww. osoby w charakterze świadka,

wszystkich na fakt - dostępu do pomieszczeń gdzie znajdowała się kasa przez innych pracowników niż pozwana, wykonywania czynności związanych z obsługą kasy również przez innych pracowników, braku udowodnienia winy pozwanej w brakach kasowych, posiadania odpowiedzialności materialnej za powierzone mienie w tym środki pieniężne znajdujące się w kasie spółki również przez inne osoby, ukarania dyscyplinarnego za braki w kasie innych pracowników, błędów i wad w prowadzonej dokumentacji księgowej,

4. zobowiązanie przez Sąd Okręgowy powódki do przedłożenia akt pracowniczych E. H. i A. M. i przeprowadzenie z nich dowodów - na fakt posiadania przez ww. osoby odpowiedzialności za minie powódki w tym środki znajdujące się w kasie spółki, nałożenia na ww. osoby kar dyscyplinarnych,
5. zobowiązanie przez Sąd Okręgowy powódki do wypowiedzenia się którzy pracownicy powódki legitymują się umową o odpowiedzialności materialnej za mienie powódki w części dotyczącej pieniędzy,
6. zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku uchybienia terminowi płatności.

W uzasadnieniu pozwana wskazała, iż wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym doprowadziło jej zdaniem do bezprawnego rozpoczęcia postępowania zabezpieczającego - egzekucji z majątku pozwanej, zablokowania wszystkich jej rachunków bankowych, co uniemożliwiło również prowadzenie działalności gospodarczej. Pozwana od samego początku kwestionuje swoją odpowiedzialność, więc brak możliwości aby prowadzić postępowanie w przedmiotowym trybie. Do przedmiotowego pisma brak jest możliwości dołączenia jakiegokolwiek dokumentu, ponieważ komornik takiego - na dzień dzisiejszy - nie przysłał. Powyższe okoliczności jak również fakty opisane poniżej uzasadniają wniosek o wstrzymanie w całości wykonania nakazu zapłaty, ewentualnie o ograniczenie jego wykonania do kwoty 10000 zł.

Wdając się w spór co do istoty sprawy pozwana podniosła, iż przeczy wszystkim okolicznościom zawartym w pozwie, a nie przyznanym wyraźnie w treści niniejszego pisma. Pozwana zawarła z powódką umowę o odpowiedzialności indywidualnej za powierzone mienie w dniu 14 czerwca 2021 roku. Pierwsza wypłata środków pieniężnych jakie powódka dochodzi od pozwanej na podstawie umowy miała miejsce w dniu 2 czerwca 2021 roku - czyli na 12 dni przed podpisaniem umowy. Jednak nie ona jedyna pełniła funkcję kasjera w powodowym przedsiębiorstwie. Takie same umowy były podpisane przez innych pracowników (stąd również wniosek o zwrócenie się przez Sąd o akta osobowe innych pracowników oraz wskazanie przez powódkę którzy pracownicy mieli podpisane przedmiotowe umowy). Postępowanie dotychczas nie wykazało aby pozwana była osobą odpowiedzialną za przywłaszczenie środków pieniężnych. Ponadto w (...) sp. z o.o. zostało ukaranych karami dyscyplinarnymi związanymi z przedmiotową sprawą więcej osób. Pozwana ma wiedzę o jeszcze dwóch osobach, które swoim zachowaniem przyczyniły się do powstania szkody. Niemniej jednak pozwana przeczy, aby powódka szkodę poniosła, ponieważ do dnia dzisiejszego nie został w pełni wykazany stan środków finansowych w (...) sp. z o.o., jedyne co zostało dotychczas ujawnione to raporty kasowe, a nie ma pewności, że przedmiotowe środki nie trafiły zgodnie z przeznaczeniem na rachunek bankowy, ponieważ nie zostały przedmiotowe okoliczności w żaden sposób wykazane. Mało tego przygotowany bilans dla biegłego rewidenta nie wykazywał niedoborów w kasie Spółki.

Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, że powódka o przedmiotowych ewentualnych wypłatach wiedziała, ponieważ miały one odzwierciedlenie w systemie informatycznym, a raporty kasowe jakie były wówczas sporządzane przez pozwaną nie przedstawiały ww. środków jako stanu w kasie lecz jako środków pieniężnych w drodze. O prawidłowym modelu postępowania wskazywał biegły rewident, który stwierdził, że rolą działu księgowego było ustalić saldo konta środki w drodze najpóźniej na koniec miesiąca - w tym wypadku jeżeli chodzi o pierwszą wypłatę z końcem czerwca 2021 roku.

W ocenie pozwanej, wykonywała swoje obowiązki w sposób dokładnie taki jak zostało jej to przekazane przez osobę, którą pracodawca wyznaczył do jej przyuczenia. Nie sposób zatem zgodzić się ze stwierdzeniem, że naruszyła jakiegokolwiek zasady bądź obowiązki. Ubocznie pozwana wskazała, że do pomieszczenia kasy bez zgody i wiedzy pozwanej dostęp miały inne osoby, które mogły przyczynić się do powstania ewentualnej szkody w mieniu powódki.

W odpowiedzi na zarzuty pozwanej, powodowa spółka podtrzymała wszelkie twierdzenia i żądania wskazane w pozwie, które uwiarygodniła wskazanymi dowodami. Wniosła o oddalenie wniosków o wstrzymanie w całości lub ograniczenie wykonania nakazu zapłaty jako bezprzedmiotowego, a to w związku z umorzeniem postępowania zabezpieczającego, postanowieniem Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 19 czerwca 2023 roku, mocą którego Komornik umorzył postępowania zabezpieczające w związku z dokonaniem zabezpieczenia na rachunku depozytowym Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim kwoty 179 244,49 zł. Nadto powodowa spółka wniosła o oddalenie wniosków dowodowych wskazanych w ppkt 3, 4, 5 zarzutów jako zmierzających w sposób oczywisty do przedłużenia postępowania.

Odnosząc się do odpowiedzialności materialnej pozwanej powódka wskazała, iż pozwana jeszcze przed zawarciem umowy, o której mowa w odpowiedzi na pozew podpisała deklarację odpowiedzialności materialnej oraz zakres obowiązków, co jasno zostało opisane w treści pozwu - oba dokumenty zostały podpisane jeszcze w 2019 roku czyli

na długo przed powstaniem braków w kasie powódki i w żaden sposób nie ograniczały odpowiedzialności zarówno w zakresie zajmowanego stanowiska (zwłaszcza deklaracja odpowiedzialności materialnej) jak i w zakresie kwoty.

W związku z charakterem wykonywanych zadań i sposobem dystrybucji np. biletów, odpowiedzialność materialną w powodowej Spółce ponoszą niemal wszyscy pracownicy w tym np. kierowcy zarówno w zakresie środków pieniężnych i biletów, jak i w zakresie powierzonych im środków transportu (autobusów). Powódka podniosła, że pozostałe osoby również poniosły konsekwencje w zakresie swej odpowiedzialności (co wynika z ich zeznań w przywołanych postępowaniach sądowych). Niemniej jednak zróżnicowanie kar i odpowiedzialności w stosunku do poszczególnych pracowników (lub jak w tym wypadku byłych pracowników) musiało mieć miejsce w kontekście poczynionych w toku zarówno postępowania wewnętrznego jak i dotychczas prowadzonych postępowań sądowych i ustaleń co do zakresu odpowiedzialności za powstałą szkodę w mieniu pracodawcy. Jednocześnie powódka wyraźnie podkreśliła, że wbrew twierdzeniom zawartym w zarzutach, ani poprzednie postępowania, ani obecne nie zmierzają do ustalenia czy to pozwana przywłaszczyła środki pieniężne, a jedynie wskazują, że była ona odpowiedzialna za rozliczenie się z nich z pracodawcą, na podstawie indywidualnej odpowiedzialności, którą na siebie dobrowolnie przyjęła zawierając stosowne umowy, czego nie uczyniła.

Co do przedłożenia akt osobowych w celu ustalenia kar dyscyplinarnych dla pozostałych pracowników, to mija się to z celem w związku brzmieniem art. 113 k.p. który nakazuje usunięcie z akt osobowych kary po roku nienagannej pracy (okres ten już minął).

Odnosząc się do podniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia, to w żaden sposób nie został uzasadniony. Mając jednak na uwadze ostrożność procesową oraz art. 291 § 2 k.p. powódka wskazuje, iż do ujawnienia doszło po sporządzeniu protokołu kontroli kasy z dnia 11 kwietnia 2022 roku, a powództwo zostało złożone w dniu 4 kwietnia 2023 roku i nie może być mowy o skutecznym upływie wskazanego powyżej terminu przedawnienia roszczenia.

### **Sąd Okręgowy ustalił:**

M. K. została zatrudniona w (...) Sp.z.o.o. z siedzibą w Z. od 3 listopada 2014r. na okres próbny do 31 grudnia 2014r., na stanowisku konduktora, a następnie umową na czas określony, dwukrotnie przedłużaną do 31 grudnia 2015r.

Od 1 stycznia 2016r. strony zawarły umowę na czas nieokreślony nadal jako konduktor .

Aneksem do umowy o pracę na mocy porozumienia stron z 30 września 2019r., M. K. miała świadczyć pracę na stanowisku kasjera- windykatorka od 1 października 2019r. W związku z tym protokołem z kontroli kasy przeprowadzonej komisyjnie 30 września 2019r. w obecności kasjera E. A. , komisja ustaliła rzeczywisty stan gotówki w kasie 40386,15zł. wg. raportu kasowego (...) z 30.09.2019r. i kolejnym komisyjnym protokołem zdawczo – odbiorczym z tego samego dnia pozwana przejęła od kasjerki E. A. stwierdzony przez komisję rzeczywisty stan gotówki w kasie 40386,15zł. wg. raportu kasowego (...) z 30.09.2019r. Jednocześnie w tym dniu 30 września 2019r. pozwana złożyła deklarację, iż w związku z powierzeniem stanowiska kasjera przyjmuje do wiadomości, że ponosi pełną odpowiedzialność materialną za powierzone jej wartości pieniężne . Oświadczyła także, iż znane są jej obowiązujące przepisy w zakresie dokonywania operacji kasowych, transportu i ochrony wartości pieniężnych . Pozwana zobowiązała się także do przestrzegania przepisów w zakresie prowadzenia operacji kasowych i ponoszenia odpowiedzialności za ich naruszenie. Jednocześnie przyjęła do wiadomości przedstawiony jej zakres obowiązków kasjera – windykatorka.

Do zakresu obowiązków pozwanej jako kasjera należało m.in.:

- dokonywanie operacji finansowych potwierdzonych odpowiednimi dokumentami,
- rejestrowanie powyższych operacji finansowych w raportach kasowych sporządzanych codziennie,
- rejestrowanie wyciągów bankowych wraz z dokumentami w raporcie bankowym

- dokonywanie operacji finansowych na kontach bankowych,
  - przechowywanie dowodów kasowych i książeczek czekowych,
  - sporządzanie comiesięcznego zestawienia sald obrotów kasowych i bankowych,
- przechowywanie gotówki i jej zabezpieczenie zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- systematyczne informowanie głównego księgowego na piśmie o wszystkich zauważonych nieprawidłowościach,
- wypisywanie przelewów , zbieranie informacji o stanach kont bankowych i codzienna informacja o stanie gotówki w kasie,
- dbanie o prawidłowe zabezpieczenie gotówki w kasie.
- odpowiada za rzetelne i prawidłowe wykonywanie zadań ujętych w obowiązkach , w szczególności za prowadzenie kasy spółki zgodnie z obowiązującymi przepisami, Odpowiada materialnie za powstałe szkody lub niedobory w gospodarce kasowej i pozostałych działach swej pracy wynikłe z niewłaściwego wykonywania zakresu czynności i obowiązków służbowych (**akta osobowe – aneks do umowy z 30.09.2019r. , zakres obowiązków , deklaracja odpowiedzialności materialnej stanowiąca załącznik nr 1 do aneksu do umowy z 30.09.2019r., komisyjne protokoły z 30.09.2019r. stanowiące załącznik nr 2 i 3 do umowy k. 17-18 akt sprawy**).

Zanim pozwana przeszła do kasy , przez kilka miesięcy była szkolona w dziale księgowości przez pracownicę tego działu B. ( obecnie na emeryturze).

W dniu 18 grudnia 2020r. pozwana złożyła oświadczenie o zapoznaniu się z zasadami prowadzenia ewidencji sprzedaży przy użyciu kasy rejestrującej i wystawianiu paragonu fiskalnego oraz o odpowiedzialności z tym związanej (**akta osobowe**).

Umową z 14 czerwca 2021r. pozwana przyjęła indywidualną odpowiedzialność materialną za mienie pracodawcy powierzone jej z obowiązkiem zwrotu lub wyliczenia się oraz za wszelkie inne i dalsze składniki tego mienia . Jednocześnie pozwana stwierdziła ilościową i jakościową zgodność mienia przekazanego jej tym dokumentem ze stanem faktycznym . W umowie wskazano także , iż do obowiązków pozwanej należy m. innymi :

- prawidłowe przyjmowanie , wydawanie , przekazywanie oraz ewidencjonowanie mienia zgodnie z stanem faktycznym , ustalonym sposobem i wymaganą dokumentacją ,
- dbanie o właściwe zabezpieczenie powierzonego i niezwłoczne informowanie pracodawcy lub bezpośredniego przełożonego o wszelkich dostrzeżonych brakach i uchybieniach w zabezpieczeniu powierzonego mienia,
- rozliczenie się z powierzonego mienia ,
- wyrównanie pracodawcy w trybie i na zasadach określonych w przepisach obowiązującego prawa, wszelkich szkód w powierzonym mieniu zaistniałych z winy pracownika.

Pozwana, jak i pozostali pracownicy księgowości, miała przedstawioną do zapoznania się instrukcję kasową oraz obowiązujące w księgowości regulaminy, skanowane i zapisywane w ogólnie dostępnym folderze (**zeznania A. M. k. 106 verte -107, min. 01:45:09**). Pozwana nie zapoznała się z instrukcją kasową, choć powinna (**zeznania pozwanej k. 108 verte min. 03:06:26**).

Miejscem pracy pozwanej było pomieszczenie kasy, do którego prowadzą dwie pary drzwi. Aby wejść do pomieszczenia kasy trzeba najpierw otworzyć pierwsze drzwi zamykane na dwa zamki, jeden na klucz, a drugi na zamek szyfrowy

na tzw. pastylkę . Przy użyciu pastylki nie jest możliwe otwarcie drzwi do kasy, gdyż pastylka zabezpiecza drzwi od wewnątrz i jeśli drzwi są zamknięte na klucz, to pastylką nie jest możliwe ich otwarcie.

W pierwszym pomieszczeniu są drugie drzwi prowadzące do kasy, zamykane na jeden klucz, w której są dwa sejfy i w tym pomieszczeniu kasowym pracowała pozwana.

Klucze do drugiego sejfu były zamykane w pierwszym sejfie .W sejfach znajdują się szuflady zamykane także na klucz. Klucze do szuflad sejfów posiadała jedynie pozwana. Natomiast E. H. jako zastępująca pozwaną nie miała do nich dostępu.

Na czas nieobecności, pozwana przekazywała zastępczyni E. H. klucze do drzwi prowadzących do pomieszczenia kasy i do samego tylko sejfu.

Drugi komplet kluczy do pomieszczenia kasy, dorobiony pod koniec 2021r. i pastylka , na wypadek zdarzeń losowych były zabezpieczone na dyspozytorni przez J. M. .

Do sejfu kasy klucz nie był dorabiany ( **zeznania E. H. k.104 verte , zeznania pozwanej w zakresie dot. dysponowania kluczami do kasy i do samego tylko sejfu przez E. H. k. 108, zeznania J. M. k.107 verte**).

Kasa główna i kasa biletowa prowadzone przez pozwaną były w jednym miejscu za drugimi drzwiami , ale każda z nich jest odrębna fizycznie i w systemie. Pozwana prowadziła także oddzielną kasę zapomogowo - pożyczkową ( **niesporne**).

W powodowej spółce są komputery stacjonarne . Księgowość w powodowej spółce jest prowadzona w programie (...). Program ten wymuszał zmianę haseł , komputer także. E. H. pracuje na piętrze budynku także w systemie (...), do którego posiadała własne hasło, którego nie знаła pozwana M. K. . Pozwana za każdym razem dokonując zmiany haseł , zostawiała je wraz z loginem E. H. na czas zastępstwa ( **zeznania pozwanej k. 108 -109, zeznania E. H. k.104 verte – 105**).

W dniu 5 kwietnia 2022r. ( wtorek) przeprowadzono wstępny bilans środków finansowych za 2021r. z udziałem biegłego rewidenta, jego asystenta, z udziałem pracowników księgowości, w tym pozwanej, księgowej A. M.. Uwagę biegłego rewidenta zwróciły dwa dokumenty KW „ środki w drodze”, jeden na kwotę 60.000zł., drugi na kwotę 52.500zł. Pozwana została poproszona o pokazanie raportów kasowych dotyczących dowodów KW. Pozwana powiedziała, że ma je w szufladzie w sejfie i zeszła do kasy.

Wg. pozwanej sięgnęła najpierw do segregatora i okazało się , że raportów nie ma. Pozwana wydrukowała dowody kasowe KW jeden na kwotę 60.000zł. , drugi na kwotę 52.500zł. i okazała je rewidentowi. W związku z tym została poproszona o fizyczne pokazanie środków finansowych. Pozwana stwierdziła , że klucze do szuflady w sejfie ma w domu, miała jechać po klucz. Ostatecznie okazało się , że klucz do szuflady sejfu znalazła . A. M. , biegły rewident i pozwana zeszli do pomieszczenia kasy i pozwana miała już przygotowane 112.500zł. Środki te zostały przez w.w przeliczone i zabezpieczone w sejfie.

Następnego dnia , tj. 6 kwietnia 2022r. okazało się , że brakuje kolejnych 40.000zł. Pozwana poproszona przez główną księgową A. M. pokazała dowód kasowy i gotówkę 40.000zł. W związku z zaistniałą sytuacją, A. M. tego dnia zarządziła przeprowadzenie pełnej inwentaryzacji na 11 kwietnia 2022r. ( poniedziałek ). W dniu 8 kwietnia 2020r. ( piątek ) pozwana przysłała do głównej księgowej mówiąc „A. ja nie mam tych pieniędzy” . Zapytana co się stało , pozwana powiedziała , że 40.000zł wyjęła ze 112.500zł., aby pokazać je do przeliczenia ( **zeznania A. M. k. 105 verte , zeznania pozwanej k.108 co do przyznania nieposiadania tych pieniędzy**).

W dniu 11 kwietnia komisja w składzie J. M. , B. B. w obecności pozwanej, dokonały kontroli kasy głównej i biletowej . Pozwana będąca w ciąży mówiła że pójdzie do lekarza i nie było wiadomo tego dnia, czy przejdzie na zwolnienie lekarskie. Komisja w obecności pozwanej sprawdziła środki pieniężne w kasie głównej przez ich przeliczenie . Stan

gotówki w kasie wynosił 111.866,42zł. i te pieniądze fizycznie były, zostały przeliczone przez komisję i zabezpieczone w sejfie. Natomiast stwierdzona w kasie nadwyżka w kwocie 1055,35zł. była włożona do torebki foliowej, po czym pozwana wyjaśniła, że jest to niepodjęte wynagrodzenie dla pracownicy M. U.. Kwota powyższa nie została więc uwzględniona w rzeczywistym stanie gotówki w kasie. Komisja przekazała powyższy protokół głównej księgowej A. M.. Następnie komisja i pozwana zostały poproszone do głównej księgowej, która oznajmiła w.w, że „brakuje pieniędzy, tzn. że wyszły pieniądze z kasy, jest dokument „środki w drodze”, a pieniądze nie dotarły do banku, czyli nie zostały zaksięgowane na koncie”.

W dniu 12 kwietnia 2020r. na podstawie dowodów KW wystawionych 2.06.2021, 2.08.2021, 28.10.2021 komisja stwierdziła niedobór w kasie w wysokości 152.500zł.

**(protokół k.18 – 18 verte, zeznania A. M., J. M. k. 107- 107 verte, zeznania pozwanej k. 108).**

Pozwana M. K. wygenerowała w systemie 2.06.2021r. dowód wypłaty gotówki na kwotę 60.000 zł. jako przelew środków za nr (...), wpisując pod pozycją „dla” - środki w drodze. W dokumencie tym w rubryce raport kasowy, wprowadziła nr (...), poz.1. Tego dnia o godz. 7:07:25 wprowadziła też do systemu wypłatę powyższej kwoty, wpisując w tytule „przebieganie środków”. W dniu 2.06.2021r. pozwana była obecna w pracy, przy czym wyjście miała o godz. 8.30 do 8.45. Dokument ten pozwana wydrukowała 5.04.2022r. o godz. 13:06:08, kiedy to był prowadzony bilans środków pieniężnych z udziałem biegłego rewidenta (**dowód wypłaty, załącznik nr 3 k. 34-35, lista obecności i rejestr wyjść k.22 – 22 verte**).

Kolejny dowód wypłaty na kwotę 52.500zł. M. K. sporządziła 30.07.2021r. jako przelew środków za nr (...), wpisując pod pozycją „dla” - środki w drodze. W dokumencie, w rubryce raport kasowy wprowadziła nr (...), poz. 44.

W dniu 2.08.2021r. o godz. 8:15:30 wygenerowała w systemie wypłatę powyższej kwoty za nr KW (...), wpisując w tytule „przebieganie środków”, a pod poz. kontrahent - „środki w drodze”, a o godz. 8:16:48 do tego dokumentu jako rodzaj operacji wpisała

„modyfikacja”. Tego dnia pozwana była obecna w pracy, nie miała wyjść. Dokument ten wydrukowała o godz.14:08:50, także 5.04.2022r.(**dowód wypłaty, załącznik nr 3 k. 32-33, lista obecności i rejestr wyjść k. 25 -25 verte**).

W dniu 28 października pozwana wystawiła dowód wypłaty na kwotę 40.000zł. za nr (...) jako przelew środków, wpisując w tytule „środki pieniężne w drodze”. W rubryce raport kasowy, wprowadziła nr (...), poz.34. Tego dnia o godz. 8:33:17 pozwana wprowadziła do systemu wypłatę powyższej kwoty, nr KW (...), wpisując w tytule i pod poz. kontrahent - „środki w drodze”, a o godz. 7:53:36 jako rodzaj operacji wpisała – „modyfikacja”, a następnie „rozliczenie”. Dokument wydrukowała 2 krotnie 6.04.2022r. o godz. 8:40:06 i o godz. 8:40:28 na żądanie głównej księgowej. W dniu 28.10.2021r. pozwana była obecna w pracy, nie miała wyjść. (**dowód wypłaty, załącznik nr 3 k. 30-31, lista obecności k.27 verte, rejestr wyjść k.28**).

Pozwana nie wydrukowała i nie przedstawiła raportów kasowych z tych trzech operacji do księgowania, po ich wygenerowaniu w systemie, nie poinformowała głównej księgowej o niewpłaceniu pieniędzy do banku (**zeznania A. M. k. 106 i pozwanej min. 02:39:27 – k. 107 verte -108**).

W dniu 5 maja 2022 roku pracodawca wręczył pozwanej oświadczenie o rozwiązaniu stosunku pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika, wskazując jako przyczynę ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych w związku ze znacznymi brakami wartości pieniężnych w kasie spółki, które zostały jej powierzone z obowiązkiem zwrotu lub do rozliczenia się. Odwołanie pozwanej zostało oddalone wyrokiem Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli z 16 listopada 2022r. w sprawie IV P 31/22. Apelację pozwanej od wyroku sądu I instancji oddalono prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Sieradzu z 10 lutego 2023r., IV Pa 40/22 (**akta w.w. spraw**)



Sąd I instancji stwierdził ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków przez pozwaną jako osobę, na której spoczywał obowiązek pieczy nad środkami w kasie, z którego to obowiązku zatrudniona nie wywiązała się prawidłowo. Badanie sprawozdania finansowego, a w konsekwencji przeprowadzona inwentaryzacja, stwierdziła znaczące braki gotówki w kasie spółki, której M. K. nie była w stanie w sposób racjonalny wytłumaczyć. W polu uwagi Sądu Rejonowego pozostawały wyłącznie okoliczności związane z zakresem obowiązków powódki oraz bezsporny W ocenie Sądu I instancji, zakładając, że to nie powódka przywłaszczyła mienie pracodawcy, z pewnością można jej zarzucić niewłaściwą pieczę nad powierzonymi pieniędzmi. Przerzucanie odpowiedzialności na inne osoby - E. H., czy główną księgową, stanowi w ocenie Sądu li tylko nieudolna próba uniknięcia zastosowanych przez pracodawcę konsekwencji. Sąd uznał za rażące naruszenie przez pozwaną podstawowych obowiązków kasjera, wyrażających się udostępnianiem hasła do komputera innej osobie, niezgodność wygenerowanych na koncie pozwanej dokumentów dot. środków w drodze opiewających na brakujące kwoty, z faktycznym stanem kasy

( uzasadnienie Sądu Rejonowego k.160 -162 akt IV P 31/22).

Pismem z 21 lutego 2023r. powodowa spółka wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 152.500 zł. w terminie 14 dni, z tytułu odpowiedzialności materialnej za szkodę wyrządzoną pracodawcy z winy pozwanej w mieniu powierzonym. Pozwana nie uregulowała żądanej kwoty (**wezwanie k. 36**).

**Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Tomaszowie Mazowieckim działając na wniosek powodowej spółki, na podstawie tytułu zabezpieczenia – nakazu zapłaty wydanej w niniejszej sprawie 20 kwietnia 2023r., postanowieniem z 19 czerwca 2023r. w sprawie(...):**

- 1.ustalił koszty wykonania zabezpieczenia na kwotę 18 241,98zł
- 2.wezwał uprawnionego tj. (...) Sp. z o.o. do zapłaty kwoty 17 653,98 zł stanowiącą koszty postępowania zabezpieczającego, którą należy uiścić w terminie 7 dni od daty doręczenia niniejszego postanowienia pod rygorem wszczęcia egzekucji.
- 3.ustalił koszty zastępstwa prawnego wobec reprezentowania uprawnionych przez radcę prawnego w postępowaniu prowadzonym w celu wykonania zabezpieczenia w wysokości 1350,00zł
- 4.umorzył postępowanie zabezpieczające w związku z zabezpieczeniem na rachunku depozytowym Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim kwoty 179 224,49zł.

**( postanowienie k. 60-61).**

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów. Zeznaniami świadków Sąd dał w pełni wiarę jako korelującym z powołanymi dokumentami księgowymi, są wzajemnie spójne. Niesporny jest fakt posiadania kluczy do pomieszczenia kasy przez pozwaną, które przekazywała na czas nieobecności zastępczyni E. H. wraz z kluczami do samego tylko sejfu. Pozwana nie kwestionowała, że była jedyną dysponentką kluczy do szuflad sejfu. Pozwana przyznała fakt udostępniania hasła do komputera i loginu zastępczyni, fakt niezapoznania się z instrukcją kasy, brak sporządzonych raportów kasowych z czynności wystawienia spornych trzech dowodów KW i nieprzekazanie ich do księgowania. Z kolei dane z systemu wskazują ewidentnie, że trzy sporne dowody KW wygenerowała pozwana na swoim koncie i w dniu jej obecności w pracy, a wydrukowała je dopiero: pierwsze dwa na kwotę 60.000zł. i 52.500zł. - 5.04.2022r., na żądanie biegłego rewidenta w czasie wstępnego bilansu za 2021r., a kolejny na kwotę 40.000zł. na żądanie głównej księgowej A. M. w dniu 6.04.2022r. Potwierdziła udział w inwentaryzacji pełnej w dniu 11.04.2022r. Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanej, iż nie przekazała głównej księgowej A. M. przed zarządzoną na 11 kwietnia 2022r. pełną inwentaryzacją, że nie posiada w kasie pieniędzy figurujące jako „środki w drodze”, a te które okazywała wyjęła z salda bieżącego. Zeznaniami te są sprzeczne z konsekwentnymi zeznaniami głównej księgowej, znajdujące potwierdzenie w protokóle z inwentaryzacji pełnej, w trzech spornych dokumentach księgowych KW wygenerowanych przez pozwaną na jej koncie i w dniu jej obecności w pracy, w

niekwestionowaniu przez pozwaną niesporządzenia przezeń raportów księgowych z czynności objętych tymi trzema dowodami KW i nieprzekazanie ich do zaksięgowania.

### **SĄD OKRĘGOWY ZWAŻYŁ:**

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w całości.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zgłoszonego przez pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia jako najdalej idącego. Sąd Okręgowy nie podzielił tego zarzutu. Przepis art. 291 § 2 k.p. stanowi, że roszczenia pracodawcy o naprawienie szkody, wyrządzonej przez pracownika wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych, ulegają przedawnieniu z upływem 1 roku od dnia, w którym pracodawca powziął wiadomość o wyrządzeniu przez pracownika szkody, nie później jednak niż z upływem 3 lat od jej wyrządzenia.

W rozpoznawanej sprawie do ujawnienia szkody doszło w wyniku inwentaryzacji pełnej z 11 kwietnia 2022r., stwierdzającej ostatecznie faktyczny brak gotówki w kasie głównej, a tym samym powstanie szkody w mieniu powierzonym pozwanej. Powództwo zostało wniesione 4 kwietnia 2023 roku, a zatem roszczenie nie przedawniło się.

Przechodząc do meritum, zaakcentować trzeba, iż strona powodowa wywodzi roszczenie z art. 124 k.p. Zgodnie z jego § 1 pracownik, któremu powierzono z obowiązkiem zwrotu albo do wyliczenia się:

- 1) pieniądze, papiery wartościowe lub kosztowności,
- 2) narzędzia i instrumenty lub podobne przedmioty, a także środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze,

odpowiada w pełnej wysokości za szkodę powstałą w tym mieniu.

Pracownik odpowiada w pełnej wysokości również za szkodę w mieniu innym niż wymienione w § 1, powierzonym mu z obowiązkiem zwrotu albo do wyliczenia się (§ 2)

Od odpowiedzialności określonej w § 1 i 2 pracownik może się uwolnić, jeżeli wykaze, że szkoda powstała z przyczyn od niego niezależnych, a w szczególności wskutek niezapewnienia przez pracodawcę warunków umożliwiających zabezpieczenie powierzonego mienia (§ 3).

Inaczej kształtuje się odpowiedzialność pracownika za szkodę wyrządzoną z winy nieumyślnej (art. 114-119 k.p.), z winy umyślnej (art. 122 k.p.) oraz za szkodę powstałą wskutek niewyliczenia się pracownika z mienia powierzonego z obowiązkiem zwrotu lub do wyliczenia się (art. 124-125 k.p.). Odpowiedzialność materialna za mienie powierzone z obowiązkiem zwrotu lub do wyliczenia się jest bowiem odrębnym reżimem odpowiedzialności materialnej pracowników w relacji do tej, o jakiej traktują przepisy art. 114-122 k.p., a która dotyczy szkody w innym niż powierzone mieniu pracodawcy. Z tego względu dochodzenie przez pracodawców roszczeń z tytułu każdego rodzaju odpowiedzialności materialnej pracowników zawsze wymaga ustalenia podstaw, przesłanek i zasad jej ponoszenia przez pracownika według reguł określonych w art. 114-127 k.p. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 stycznia 2020r., III PK 210/18).

Podkreślenia wymaga fakt, iż powodowa spółka jako pracodawca dochodząc na podstawie art. 124 k.p. od pozwanej zwrotu kwoty niedoboru jedynie w kasie głównej, nie zarzuca pozwanej przywłaszczenia, czemu dano wyraz w uzasadnieniu odpowiedzi na zarzuty, lecz niewłaściwą pieczę nad mieniem powierzonym pozwanej z obowiązkiem zwrotu albo rozliczenia się.

W orzecznictwie utrwalony jest pogląd, że pracownik, któremu powierzono mienie w prawidłowy sposób, ponosi odpowiedzialność na podstawie art. 124 k.p., choćby nawet nie podpisał deklaracji o przyjęciu tej odpowiedzialności. Istotna jest bowiem rzeczywista zgoda pracownika na przyjęcie owej odpowiedzialności, wynikająca wprost lub pośrednio z uzgodnienia rodzaju pracy w umowie o pracę, a wyrażona na tyle wyraźnie, by nie budziła wątpliwości oraz

to, by powierzenie mienia nastąpiło w taki sposób, aby pracownik wszedł w jego rzeczywiste posiadanie i mógł nim dysponować w warunkach zapewniających możliwość zabezpieczenia mienia przed dostępem osób nieupoważnionych i utrzymania mienia w stanie zgodnym z jego przeznaczeniem, a następnie dokonać jego zwrotu lub wyliczyć się z niego. Dla stwierdzenia, że pracownik przyjął na siebie odpowiedzialność za mienie powierzone nie ma zatem znaczenia złożenie oświadczenia woli o przyjęciu takiej odpowiedzialności na piśmie, jeżeli zgoda pracownika wynika jednoznacznie z rodzaju pracy i obowiązków jakie wynikają z zawartej umowy o pracę. Istotne jest natomiast i niezbędne dla stwierdzenia, że pracownik ponosi odpowiedzialność materialną za mienie powierzone, prawidłowe powierzenie mu tego mienia. Zaznaczyć przy tym należy, że przekazanie pracownikowi tego mienia może mieć różną formę, może lecz nie musi być to remanent czy przeprowadzona inwentaryzacja, ważne jest natomiast aby pracownik był obecny przy powierzaniu mu mienia i mógł kontrolować stan, ilość i wartość faktycznie powierzanego mu mienia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 stycznia 2017r., II PK 306/15 i powołane tam orzecznictwo).

. Przechodząc na grunt rozpoznawanej sprawy, zaakcentować trzeba, że pozwana w niniejszym procesie nie kwestionowała, jak i nie wykazała nieprawidłowości w powierzeniu jej mienia. Jak wskazuje materiał dowodowy, pozwana przejęła środki pieniężne protokołem zdawczo – odbiorczym z 30 września 2019r. Było ono poprzedzone kontrolą kasy przeprowadzoną komisyjnie tego samego dnia, w obecności poprzedniego kasjera E. A.. Komisja ustaliła rzeczywisty stan gotówki w kasie, po czym komisyjnie kolejnym protokołem zdawczo – odbiorczym pozwana przejęła od wymienionej kasjerki stwierdzony przez komisję rzeczywisty stan gotówki w kasie, wg. raportu kasowego (...) z 30.09.2019r. Jednocześnie tego dnia pozwana złożyła deklarację, iż z związku z powierzeniem stanowiska kasjera przyjmuje do wiadomości, że ponosi pełną odpowiedzialność materialną za powierzone jej wartości pieniężne. Oświadczyła także, iż znane są jej obowiązujące przepisy w zakresie dokonywania operacji kasowych, transportu i ochrony wartości pieniężnych. Pozwana zobowiązała się także do przestrzegania przepisów w zakresie prowadzenia operacji kasowych i ponoszenia odpowiedzialności za ich naruszenie. Jednocześnie przyjęła do wiadomości przedstawiony jej zakres obowiązków kasjera. Pozwana zeznając jako strona podała także, iż zanim przeszła do kasy, przez kilka miesięcy była szkolona w dziale księgowości przez pracownicę tego działu.

Z kolei przyjmując indywidualną odpowiedzialność materialną za mienie pracodawcy powierzone jej z obowiązkiem zwrotu lub wyliczenia się oraz za wszelkie inne i dalsze składniki tego mienia umową z 14 czerwca 2021r., pozwana stwierdziła ilościową i jakościową zgodność mienia przekazanego jej tym dokumentem ze stanem faktycznym. Pozwanej przekazano też zakres obowiązków.

Pozwana w toku procesu nie wskazywała także, aby w trakcie pracy na stanowisku kasjera zgłaszała pracodawcy nieprawidłowości w zabezpieczeniu powierzonego jej mienia, w zakresie zabezpieczenia kasy. Materiał dowodowy wskazuje, iż do pomieszczenia kasy, w której pracowała pozwana prowadzą dwoje drzwi, pierwsze zamykane na dwa zamki - jeden na klucz, a drugi na zamek szyfrowy na tzw. pastylkę, przy użyciu której nie jest możliwe otwarcie drzwi do kasy, gdyż pastylka zabezpiecza drzwi tylko od wewnątrz i zamknięcie drzwi na klucz uniemożliwia ich otwarcie pastylką. Z kolei drugie drzwi prowadzące do kasy, zamykane są na jeden klucz. Kluczami do kasy dysponowała pozwana. Znajdujące się w kasie sejfy były otwierane na klucz, a znajdujące się w nich szuflady, są zamykane także na klucz. Klucze do szuflad sejfów posiadała jedynie pozwana. Natomiast E. H. zastępująca pozwaną nie miała do nich dostępu. Pozwana przekazywała E. H. jedynie klucze do drzwi prowadzących do pomieszczenia kasy i do samego sejfu, co wynika nie tylko z zeznań E. H., ale także z zeznań pozwanej. Niesporne także jest, iż były dorabiane klucze do pomieszczenia kasy na wypadek zdarzeń losowych, co potwierdziła też pozwana. Te klucze oraz zapasowa „pastylka” były zabezpieczone na dyspozytorni przez J. M., co wynika z zeznań tego świadka, niekwestionowanych przez pozwaną.

Z niekwestionowanych zeznań głównej księgowej A. M. wynika, że obowiązkiem wszystkich pracowników księgowości była zapoznanie się i znajomość instrukcji kasowej oraz, że wszelkie regulaminy dot. działu księgowości były przekazywane jego pracownikom w ogólnie dostępnym folderze. Natomiast pozwana w złożonych zeznaniach potwierdziła niezapoznanie się z instrukcją zawierającą procedurę zabezpieczenia kasy, choć powinna to uczynić, lecz tylko podpisała dokument o zapoznaniu się, co w ocenie Sądu jest okolicznością obciążającą pozwaną i tej odpowiedzialności nie umniejsza tłumaczenie pozwanej, iż wykonywała czynności kasjera tak jak ją nauczono. Kolejnym niewłaściwym, a wręcz rażącym, nagannym zachowaniem jest przyznane przez pozwaną udostępnianie

własnego hasła do systemu zastępczyni, co jak podała, czyniła każdorazowo gdy hasło podlegało zmianie, „bo tak wymuszał system”. Udostępniała także login. To zachowanie pozwanej w ocenie Sądu jest nie do pogodzenia z prawidłowym wykonywaniem obowiązków kasjera, któremu powierzono mienie z obowiązkiem zwrotu albo do wyliczenia się i nie da się racjonalnie wytłumaczyć w kontekście powszechnej wiedzy o zagrożeniach wynikających z udostępniania hasła, czy loginu innym niż użytkownik osobom.

Przechodząc do niedoboru w kasie głównej, stwierdzonego komisijną inwentaryzacją z 11 kwietnia 2022r. w obecności pozwanej i następnie komisyjnego jej potwierdzenia 12 kwietnia 2022r. na kwotę ogólną 152.500zł., to w świetle dowodów zebranych w sprawie w ocenie Sądu – wbrew odmiennym twierdzeniom pozwanej - nie budzi wątpliwości fakt, iż to pozwana wygenerowała w systemie sporne trzy dowody kasowe KW, a nie jak twierdzi tylko je „wydrukowała” w czasie kontroli. Do takiego wniosku prowadzą wprost owe dokumenty KW z 2 czerwca 2021r. na kwotę 60.000zł., z 30 lipca 2021r. na kwotę 52.500zł., z 28 października 2021r. na kwotę 40.000zł., wszystkie wygenerowane na koncie pozwanej w dniach i godzinach jej obecności w pracy jako „środki w drodze”.

Co szczególnie istotne, wygenerowana dokumentacja była niezgodna z faktycznym stanem kasy. Tymczasem obowiązkiem pozwanej zgodnie z zakresem obowiązków było dokonywanie operacji finansowych potwierdzonych odpowiednimi dokumentami, rejestrowanie powyższych operacji finansowych w raportach kasowych sporządzanych codziennie, systematyczne informowanie głównego księgowego na piśmie o wszystkich zauważonych nieprawidłowościach. Pozwana nie przedstawiła raportów kasowych z tych operacji do księgowania. Potwierdzają to nie tylko zeznania A. M., ale także zeznania samej pozwanej. Wynika z nich, że poproszona w czasie kontroli wstępnej z udziałem biegłego rewidenta o raporty kasowe, sięgnęła do segregatora, w których ich nie było. Na szczególną ocenę zdaniem Sądu Okręgowego zasługują także fakty związane ze wstępnym bilansem środków finansowych za 2021r. z 5 kwietnia 2022r., z udziałem biegłego rewidenta, którego uwagę zwróciło wysokie saldo „środków w drodze”. Pozwana poproszona tego dnia o raporty z 2.06.2021r. i z 30.07.2021r. na kwoty odpowiednio 60.000zł. i 52.500zł. poszła do kasy i dopiero wówczas wydrukowała z systemu dowody KW ze wskazaniem przelew - środki w drodze, co wynika wprost z analizy operacji w systemie, załączonych do akt. Poproszona z kolei o fizyczne pokazanie środków finansowych, pozwana zasłaniała się posiadaniem kluczy od szuflad w sejfie w domu, po które miała jechać, a ostatecznie okazało się, że klucze do szuflady miała. Następnego dnia, tj. 6 kwietnia 2022r. gdy okazało się, że brakuje kolejnych 40.000zł., pozwana także dopiero wówczas wydrukowała z systemu dowód wypłaty KW na tę kwotę, także z adnotacją

„środki w drodze”. Fizycznie pokazała także tę kwotę, którą zabezpieczono. Jednakże dopiero zarządzona przez A. M. inwentaryzacja, wykazała niedobór gotówki 152.500zł. w kasie głównej, wskazanej w wymienionych trzech dowodach KW jako „środki w drodze”, które nie zostały przez pozwaną wpłacone do kontrahenta, tj. do banku, zgodnie z poleceniem przelewu. Wprawdzie w kasie stwierdzono stan gotówki na 111.866,42zł., i dodatkowo oddzielnie w torebce foliowej była też kwota 1055, 35zł. (nieujęta w stanie kasy, jako przeznaczona na wypłatę dla pracownika), ale okazało się, że pokazane przez pozwaną pieniądze pochodziły z bieżącego utargu (saldo). Znamienne są tu zeznania głównej księgowej A. M., że przed inwentaryzacją, tj. 8 kwietnia 2020r. (piątek) pozwana przychodząc do niej przyznała „A. ja nie mam tych pieniędzy” i wyjaśniła, że 40.000zł (okazane 6.04.2022r.) wyjęła ze 112.500zł., aby pokazać je do przeliczenia. Tym samym pozwana przekładała pieniądze by uwiarygodnić komisji ich posiadanie, najpierw 5.04.2022r. okazała bieżące środki 112.500zł., a 6.04.2022r. okazała 40.000zł z także z tych 112.500zł.

Odnosząc się do adnotacji poczynionej na odwrocie trzech dowodów KW

„wplacić do banku” i kwestionowanie przez pozwaną, że zapisy te pochodzą od niej, przy jednoczesnym twierdzeniu świadków komisji, że adnotacje były już zamieszczone przez pozwaną, gdy przyniosła wydrukowane w kasie dowody KW, to w ocenie Sądu ta okoliczność pozostaje bez znaczenia. Istota sprawy sprowadza się do tego, że stwierdzony w kasie głównej niedobór, w ocenie Sądu wynikał z ewidentnych nieprawidłowości po stronie pozwanej w zakresie prowadzenia kasy. Środki w kwocie 152.500zł. pomimo ich oznaczenia przez pozwaną w dowodach KW jako „środki w drodze”, wbrew błędnemu i nieuprawnionemu twierdzeniu pozwanej, nie zostały przez nią przekazane do banku,

zgodnie z wystawionym poleceniem przelewu, a te okazane komisji inwentaryzacyjnej pochodziły z bieżącego salda , co pozwana przyznała przed A. M. w dniu 8 kwietnia 2022r.

( piątek), przed zarządzoną inwentaryzacją na 11.04.2022r. ( poniedziałek). Pozwana nie tylko nie sporządziła , ale i nie przekazała raportów z tych czynności do działu księgowości , celem ich zaksięgowania , co obowiązana była uczynić zgodnie z zakresem obowiązków. Podkreślić także trzeba , iż tak naprawdę pozwana nie potrafiła wytłumaczyć faktu stwierdzonego niedoboru, podejmując nieudolną próbę przerzucenia odpowiedzialności na zastępczynię E. H., a także na główną księgową A. M.. Jeśli czynności wykonywane przez pozwaną winny być weryfikowane przez w.w osoby, a to nie zostało wykonane , co wynika z zeznań A. M., to fakt ten sam przez się nie uwalnia pozwanej od odpowiedzialności za powstały niedobór. Pozwana nie poinformowała przełożonej o nieprzekazaniu pieniędzy do banku, zgodnie z wygenerowanymi dowodami KW , a więc nie poinformowała o nieprawidłowościach , do czego była zobowiązana zgodnie z zakresem obowiązków. Podobnie, nie umniejsza odpowiedzialności pozwanej fakt ukarania E. H. i A. M. karą porządkową za brak nadzoru nad kasą prowadzoną przez pozwaną i w efekcie stwierdzony brak pieniędzy. To na pozwanej ciążyły ściśle określone dla kasjera kasy głównej obowiązki, czemu uchybiła . Co więcej, pozwana udostępniała swoje hasło do systemu i loginu, nie zapoznała się z instrukcją kasy, choć powinna , co przyznała, a co świadczy o braku odpowiedzialności po stronie pozwanej wykonującej obowiązki kasjera, z którymi wiąże się przecież odpowiedzialność za środki pieniężne i prawidłowe prowadzenie dokumentacji księgowej .

Wszystkie wskazane powyżej fakty w ocenie Sądu uzasadniają odpowiedzialność pozwanej za powstały niedobór w kasie głównej, w pełnej wysokości , na podstawie cyt. na wstępie art. 124 § 1 k.p.

Podkreślić także trzeba potwierdzenie prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli z 16 listopada 2022r. w sprawie IV P 31/22 , ciężkiego naruszenia przez pozwaną obowiązków pracowniczych na stanowisku kasjera, uzasadniające rozwiązanie stosunku pracy w trybie art. 52 k.p. Sąd Rejonowy wskazał na niewłaściwą pieczę pozwanej jako kasjerki nad powierzonym jej mieniem, niezgodność wygenerowanych na koncie pozwanej dokumentacji księgowej, z faktycznym stanem kasy , udostępnianie hasła przez pozwaną zastępującemu ją pracownikowi. Nadto Sąd I instancji podkreślił początkowe tłumaczenie pozwanej, że środki w drodze zapomniała wpłacić do banku , a gdy miała je okazać zasłaniała się brakiem klucza od szuflady , który jednak się odnalazł , przedłożenie przez pozwaną do przeliczenia środków bieżących w kasie , a nie tych które „, zaginęły” . Zarzut pozwanej o przechowywaniu drugiej pastylki do zamka szyfrowego w dyspozytorni jest nieuprawniony. Jak wynika z zeznań J. M. to ona zabezpieczała zarówno

pastylkę , jak i dorobione klucze do drzwi kasy na portierni, na wypadek zdarzeń losowych Pozwana nie wykazała niewłaściwego zabezpieczenia kluczy i pastylki i ich wpływu na powstały niedobór.

Zgodnie z art. 124 § 3k.p. od odpowiedzialności określonej w § 1 i 2 pracownik może się uwolnić, jeżeli wykaze, że szkoda powstała z przyczyn od niego niezależnych, a w szczególności wskutek niezapewnienia przez pracodawcę warunków umożliwiających zabezpieczenie powierzonego mienia

Domniemanie prawne winy pracownika określone w art. 124 § 3 k.p., stanowi szczególnego rodzaju normę prawną, która składa się z przesłanki i wniosku domniemania, jeżeli zostanie udowodniony fakt stanowiący przesłankę domniemania. Przesłankami tymi są powstanie szkody wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania przez pracownika powierzenia mienia. Jeżeli te przesłanki są spełnione, uznać należy, że naruszenie zobowiązania jest następstwem okoliczności zależnych od pracownika, a więc okoliczności przez niego zawinionych. ( por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 9 grudnia 2015r. , III APa 9/15, a

W sprawie o odszkodowanie za mienie powierzone to pozwany pracownik musi uprawdopodobnić w wysokim stopniu, iż szkoda powstała na skutek zdarzeń od niego niezależnych ( Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 października 2009 r., I PK 87/09 , uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2013 r., I PK 140/13, wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 9 grudnia 2015r. , III APa 9/15).

W ocenie Sądu, pozwana temu obowiązkowi nie sprostała. Materiał dowodowy potwierdził wprost powstanie szkody w mieniu powierzonym pozwanej z przyczyn leżących ewidentnie po jej stronie , o czym była mowa powyżej.

Odnosząc się do wniosków pozwanej, w ocenie Sądu brak jest podstaw do zawieszenia postępowania do czasu zakończenia sprawy karnej , obecnie na etapie postępowania prokuratorskiego , bowiem jak już podniesiono , w obecnie rozpoznawanej sprawie strona powodowa nie przypisuje pozwanej przywłaszczenia stwierdzonego niedoboru. Z kolei dowód z zeznań świadka A. B. – partnera pozwanej jest zupełnie nieprzydatny na fakty wskazane w zarzutach od nakazu zapłaty z k. 47 verte. Podobnie dowód z zeznań biegłego rewidenta jest zbędny, bowiem niesporne jest , że biegły sporządzając wstępny bilans środków za 2021r. zwrócił uwagę na wysokie saldo środków w drodze , objętych dowodami KW z 2.06.2021r. i z 30.07.2021r. , a faktyczny stan niedoboru wykazano dopiero w komisyjnej inwentaryzacji pełnej, która odbywa się bez udziału biegłego rewidenta. Z kolei wnioski z punktu 4 i 5 zarzutów – k. 17 verte zmierzały do przewlekłości postępowania , a fakt odpowiedzialności materialnej świadków: E. H. specjalisty d.s płac i kadr oraz głównej księgowej A. M. jest oczywisty, jako pracowników księgowości sensu stricto, przy czym z całą pewnością wynika z innego zakresu obowiązków niż przypisanego pozwanej. Fakt ukarania E. H. i A. M. karą porządkową za brak nadzoru nad czynnościami w kasie i w efekcie stwierdzony niedobór został przyznany.

przez stronę powodową oraz przez w.w ( A. M. wskazała na ten fakt w sprawie IV P 31/22). Nie zachodziła także potrzeba zasięgnięcia informacji, który pracownicy posiadali materialną odpowiedzialność „ za mienie spółki w części dotyczącej pieniędzy”. Pozwana pomija bowiem fakt , iż sprawa dotyczy niedoboru w kasie głównej przezeń prowadzonej. Tymczasem pozwana, co jest niesporne , prowadziła odrębnie fizycznie i w systemie także kasę biletową, kasę zapomogowo – pożyczkową. Jak wskazuje powód, odpowiedzialność materialną posiadają także kierowcy w zakresie powierzonych środków transportu i środków pieniężnych – biletów.

Mając na uwadze powyższe, powództwo zasługuje na uwzględnienie, skutkując utrzymaniem w mocy w całości nakazu zapłaty , o czym orzeczono na podstawie art.496 k.p.c.

***O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. , a ich wysokość na podstawie § 2 pkt.6 w związku z § 9 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. tj. z 30.01.2018, poz. 265). Uwzględniając , że nakazem zapłaty zasądzono koszty zastępstwa prawnego w kwocie 3600zł. zgodnie z § 3pkt. 6 rozporządzenia ( 3/4), a w niniejszym procesie przy wartości przedmiotu sporu 152.500zł. koszty zastępstwa prawnego winny wynosić 4050zł. (§ 2 pkt.6 w związku z § 9 pkt 2) , zatem powodowi należy się dodatkowo 450zł. z tego tytułu.***

***O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 k.c.***

***W ocenie Sądu wniosek pozwanej o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty i wydanie w tym zakresie postanowienia jest zbędne, a tym samym bezprzedmiotowe, o czym orzeczono na podstawie art. 355 k.p.c. Wynika to z faktu umorzenia przez komornika sądowego postanowieniem z 19 czerwca 2023r. postępowania zabezpieczającego, a to w związku zabezpieczeniem na rachunku depozytowym sądu, zajętej na rachunku bankowym pozwanej kwoty 179.224,49zł.***